

แนวทางส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

Guidelines for Promotion and Development of Multicultural Tourism in The Municipality of Pattani

ฮากีม เบญจสมิทธิ์

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 2) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีและ 4) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจาก 4 กลุ่ม คือ 1) ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมือง 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 3) บุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี และ 4) ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม บริษัททัวร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 ศาสนา ได้แก่ วัด มัสยิด และศาลเจ้า

2. แนวทางส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

- 1) จัดให้มีสถานที่จัดแสดงวัตถุโบราณ เพื่อเป็นแหล่งรวมมรดกทางวัฒนธรรม
- 2) เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว
- 3) การจัดการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- 4) เพิ่มถนนสีเขียว พัฒนาเส้นทางให้มีความสะอาด เรียบร้อย
- 5) จัดให้มีพนักงานต้อนรับหรือมัคคุเทศเพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว
- 6) จัดกิจกรรม One Day Tour ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 7) ส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

3. ความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.22) ด้านสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.22) รองลงมาด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.10) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีระดับความคิดเห็นต่ำสุดอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.02) ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี คือ ปัญหาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาจากข้อจำกัดด้านนโยบาย กฎหมายระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนากการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แนวทางส่งเสริม, การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม, ปัตตานี

ABSTRACT

Study of guidelines for promotion and development of multicultural tourism in Pattani municipality The objectives are 1) to study the multicultural tourist attraction in the municipality of Pattani 2) to study ways to promote and develop multicultural tourism in Pattani municipality 3) to study the opinions of the community on the promotion and development of multicultural tourism municipalities, Pattani and 4) to study the problems and obstacles that affect tourism in the municipality. Brittany with a sample of 4 groups: 1) people in the municipality area 2) Tourists traveling to Pattani municipality 3) Government personnel That is involved in tourism promotion in Pattani and 4) business operators in tourism services, including hotels, tour companies

The study indicated that

1. Multicultural tourism in Pattani municipality is a cultural tourism destination, including 3 temples, mosques and shrines.

2. Guidelines for promotion and development of multicultural tourism in Pattani municipality

- 1) Provide a place to display antique objects To be a source of cultural heritage
- 2) Add amenities to tourists
- 3) Service management for more tourists
- 4) Add green road Develop a clean path neat
- 5) Organize a reception or almost ready, it's the defendants helped to introduce the attractions for tourists.
- 6) Organize One Day Tour activities in Pattani Municipality
- 7) Promote investment in tourism

3. The opinions of the community towards the promotion and development of multicultural tourism in Pattani municipality found that most of the opinions toward tourism image in Pattani municipality were at a moderate level. ($\bar{x} = 3.32$, $SD = 0.22$) The aspect of attracting tourists has the highest level of opinion at a high level ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 0.22$), followed by moderate access to tourist sites ($\bar{x} = 3.34$, $SD = 0.10$) and facilities have the lowest level of opinion at a moderate level ($\bar{x} = 3.08$, $SD = 0.02$) respectively

4. Problems and obstacles affecting tourism promotion and development in Pattani municipality Is the problem from the unrest situation in the three southern border provinces And problems from restrictions on policies, laws, regulations that are not conducive to tourism development

Keyword : Promotion Guidelines , Cultural Tourism , Pattani

บทนำ

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมเป็นวงกว้าง สร้างความหวาดระแวง ความไม่เข้าใจ และความไม่ไว้วางใจกันและกันระหว่างประชาชนชาวพุทธกับชาวมุสลิม อีกทั้งยังทำให้สภาพวิถีชีวิตต้องเปลี่ยนไป จนกลายเป็นวิกฤติเลวร้าย สร้างความกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐและความปลอดภัยของประเทศ นำมาความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนค่อยๆ ลดน้อยลง (อกัณห์มีณี ลีลาชัย, 2556 : 20) การท่องเที่ยวเป็นกลไกที่ทำให้มนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการในเรียนรู้ด้วยการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อาศัยของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการขยายตัวของระบบเครือข่ายการสื่อสาร ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การคมนาคม และการแข่งขันต่างๆ ล้วนส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก แม้ว่าโลกเผชิญปัญหาด้านการเมือง เศรษฐกิจและภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นอย่างมาก แต่ความเป็นโลกาภิวัตน์ยังคงส่งเสริมให้มนุษย์เดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกในอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ยืนยันว่าการท่องเที่ยวยังคงเติบโตต่อไปและทำคาดในปี 2563 จะมีการเดินทางทั่วโลกจำนวน 1.56 พันล้านครั้ง การเดินทางจำนวนมหาศาลนี้ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และโลก (WTO : 2001) และวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก ขณะเดียวกัน วัฒนธรรมของแต่ละประเทศจะมีการเคลื่อนไหวไปยังประเทศอื่นโดยผ่านการประชุมหรือสัมมนา การจัดงานแสดงสินค้า อาหาร ดนตรี ภาพยนตร์ และสื่อโฆษณาต่างๆ (Richards, 2007: 4) ซึ่งยิ่งทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเพื่อเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าสถาปัตยกรรม ศิลปะ ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิตของคนในพื้นที่อื่นเรียกว่า "การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม" (นุชนารถ รัตนดวงศ์ชัย, 2554 : 32)

ปัตตานีเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้ติดกับทะเลจีนใต้ หรืออ่าวไทย มีพื้นที่ประมาณ 1,940,356 ตารางกิโลเมตร มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำตานี และแม่น้ำสายบุรี ในอดีตจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก เคยมีฐานะเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรลังกาสุกะซึ่งเป็นรัฐอิสระของชาวไทยพุทธในพุทธศตวรรษที่ 7 มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส รัฐกลันตัน กับรัฐตรังกานูในมาเลเซีย ปัจจุบันยังมีซากเมืองเก่าของปัตตานีในยุคนั้นปรากฏให้เห็นที่อำเภอยะรังในปัจจุบัน และจากการที่มีพื้นที่เป็นป่าเขา และมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลเป็นระยะทางยาวประมาณ 170 กิโลเมตร จึงเป็นเมืองท่าที่สำคัญและเป็นศูนย์กลางการปกครอง การค้า และวัฒนธรรม มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวหลายด้าน ทั้งด้านธรรมชาติ โบราณสถานทางประวัติศาสตร์และด้านประเพณีวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาถึงผลรวมของการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิปัญญาของมนุษย์ในสังคมนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบแผนการดำรงชีวิตที่สังคมนั้นๆ ยึดถือสืบทอดปฏิบัติกันมา ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของสังคม (สุดชีวัน นันทวัน ณ อุรุยา, 2551 อ้างถึงใน ปรีวัตร ปาโส, 2554 : 9) นอกจากนี้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ช่วยลดปัญหาความยากจนจากการสร้างงาน วิสาหกิจขนาดย่อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีเพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานีเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ประกอบด้วย

- 1) ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 3) บุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี
- 4) ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม บริษัททัวร์ เป็นต้น

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

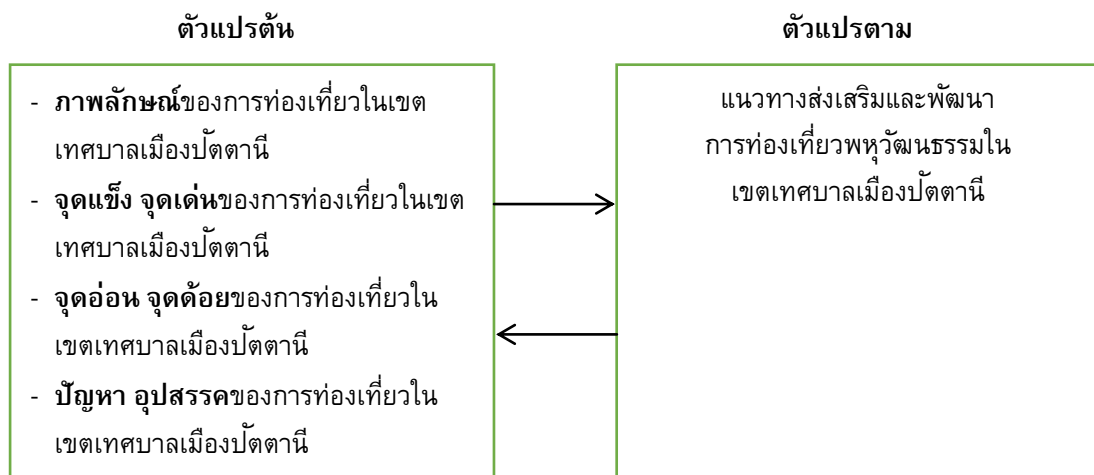
เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย

- 1) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 2) ความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 3) แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 4) ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เขตพื้นที่เทศบาลเมืองปัตตานี

กรอบแนวคิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
3. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี โดยการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) ประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองปัตตานี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) จำนวน 50 คน จากจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 62,428 คน (เทศบาลเมืองปัตตานี, 2562)

2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 5 คน

3) บุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากระดับผู้บริหารหรือรองหรือผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 2 คน

4) ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม บริษัททัวร์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากผู้บริหารหรือรองบริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 4 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือขั้นตอน ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยค้นคว้าจากข้อมูลเอกสาร บทความตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยลงพื้นที่สำรวจและศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3) ทำการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีที่มีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยลักษณะคำถามจะเป็นแบบเลือกตอบตามรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีในปัจจุบัน ลักษณะคำถามจะเป็นมาตราวัดอันตรภาค (Interval scale) ตามวิธีของ Rensis Likert 5 ระดับดังนี้

5 ระดับมากที่สุด

4 ระดับมาก

3 ระดับปานกลาง

2 ระดับน้อย

1 ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

แบบสัมภาษณ์

เป็นเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและบุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี และผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม

บริษัททัวร์ เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี กำหนดประเด็นคำถามออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

- 1) จุดแข็ง จุดเด่นของการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 2) ปัญหา อุปสรรคของการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 3) แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี
- 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ข้อคำถามที่เป็นมาตรวัดอันตรภาค (Interval scale) ตามวิธีวัดของ Rensis Likert 5 ระดับ (เชิดศักดิ์ โฆवासินธุ์, 2520: 50-56) ผู้ศึกษากำหนดค่าในการวัดและเทียบผลการวัดกับมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษากำหนดแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งแยกประเภท

2) บันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3) วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ครั้งนี้ประกอบด้วย

1.ค่าร้อยละ

$$P = \left(\frac{f}{n} \right) \times 100$$

เมื่อ P คือ ค่าร้อยละ

f คือ ค่าความถี่ที่ต้องการให้เป็นร้อยละ

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum x$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n คือ จำนวนข้อมูล

3.ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$s = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

เมื่อ S	คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	คือ ข้อมูลแต่ละตัว
X^2	คือ ข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
\bar{x}	คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน
n	คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 ศาสนา ได้แก่ วัด มัสยิด และศาลเจ้า

2. แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

- จัดให้มีสถานที่จัดแสดงวัตถุโบราณ เพื่อเป็นแหล่งรวมมรดกทางวัฒนธรรม
- เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว
- การจัดการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- เพิ่มถนนสีเขียว พัฒนาเส้นทางให้มีความสะอาด ระเบียบร้อย
- จัดให้มีพนักงานต้อนรับหรือมัคคุเทศเพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว

3. จัดกิจกรรม One Day Tour ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

4. ส่งเสริมการลงทุนด้านการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

5. ความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.22) ด้านสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.22) รองลงมาด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.10) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีระดับความคิดเห็นต่ำสุดอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.02) ตามลำดับ

6. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี คือ ปัญหาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาจากข้อจำกัดด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี พบว่า 1) ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว 2) จัดให้มีสถานที่จัดแสดงวัตถุโบราณ เพื่อเป็นแหล่งรวมมรดกทางวัฒนธรรม 3) เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว 4) การจัดการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น 5) เพิ่มถนนสีเขียว พัฒนาเส้นทางให้มีความสะอาด ระเบียบร้อย 6) จัดให้มีพนักงานต้อนรับหรือมัคคุเทศเพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว 7) จัดกิจกรรม One Day Tour ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี และ 8) ส่งเสริมการลงทุนด้านการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสอดคล้องกับปริวัตร ปาโส (2554) กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด มาส่งเสริมเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง 2) ควรพัฒนาเส้นทางให้มีความสะดวก หลากหลาย และเชื่อมโยงกัน โดยจัดทำแผนที่ท่องเที่ยว 3) ควรกำหนดมาตรฐานการจัดการ และกำหนดพื้นที่บริการให้ชัดเจน 4) มีการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดการและราคาที่เหมาะสม 5) ควรให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ สะท้อนสภาพวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น จัดโฮมสเตย์ที่ชุมชนบริหารจัดการ 6) ด้านบริการเสริม ควรเพิ่มสถานพยาบาล ธนาคาร สถานีบริการน้ำมัน ในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ 7) วางนโยบายด้านการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก และสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของจังหวัดร้อยเอ็ด 8) การจัดศูนย์การเรียนรู้ใน

ชุมชน เพื่อรวบรวมเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 9) แผนการพัฒนา ควรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการกำหนดแผนในระยะยาวให้สอดคล้องกับงบประมาณ 10) รัฐควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชี้นำแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เจ้าของชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ความต้องการ ความเป็นไปได้และสนับสนุนด้านงบประมาณที่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ติดตาม และประเมินผล

1. ศึกษาความต้องการ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตลาดเป้าหมาย และวิเคราะห์ภาพรวมของการท่องเที่ยววัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

2. ควรศึกษาแนวโน้มของปัจจัยภายนอกต่าง ๆ เช่น ที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมของเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

3. ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐที่มีส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นิภา รุ่งเรืองวุฒิไกร ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้เขียนและผู้เรียบเรียงเอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้นำมาอ้างอิง ตลอดจนขอขอบคุณแหล่งข้อมูลและผู้ศึกษาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง (References)

พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล. (2553). *การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธฤชวรรณ มาตกุล. (2556). *แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอิสานกรณีศึกษา วัดศิลาอาสน์ (ภูพระ) จังหวัดชัยภูมิ*. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วริศรา บุญสมเกียรติ. (2555). *แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช : วัดพระธาตุธรรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ปริวัตร ปาโส. (2554). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดชีวัน นันทวัน ณ อยุธยา. (2551 : บทคัดย่อ)

วัชรีย์ หิรัญพันธ์, พิภพ สมเวที และชนกันต์ หิรัญพันธ์. (2551 : บทคัดย่อ)

นุชนารถ รัตนสว่างชัย. (2553). *เอกสารคำสอนวิชา 01390331 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว*. (ปรับปรุงครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปอาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เพียงกานต์ นามวงศ์. (2552). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรม ชุมชนไหลหิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการและท่องเที่ยว คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- ธัญญลักษณ์ ศิริวรรณางกุล. (2555). ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ จังหวัดสระบุรี. ปรินญาตลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วารชต์ มัชฌมบุรุษ. (2552). รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย. ดุษฎีพิพนธ์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธฤษวรรณ มาตกุล. (2556). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีสานกรณีศึกษา วัดศิลาอาสน์ (ภูพระ) จังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาตลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.